

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका

मोरङ, प्रदेश नं १, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ५

संख्या: ११

मिति: २०७८।१०।२०

भाग-२

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका

कार्यविधिको नाम: नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७८

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७८।१०।२०

प्रमाणिकरण मिति: २०७८।१०।२०

नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावना: पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाको नगर अस्पतालबाट उपलब्ध गरिने सेवालाई उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम सदुपयोग गरी सेवालाई व्यवस्थित, जनमूखि र प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन र सञ्चालन स्थानीय तहको नेतृत्वमा परिचालन गर्न नेपालको संबिधान, २०७२ को धारा २१४ बमोजिम अनुसूचि ८ र ९ को अधिकार तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२) झ प्रयोग गरी पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१

नाम, प्रारम्भ, परिभाषा

१. नाम र प्रारम्भ: १) यो कार्यविधिको नाम "नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ रहेको छ"।

२. यो कार्यविधि नगर राजपत्रमा प्रकाशित भए पछि लागू हुनेछ।

३. परिभाषा:

क) "प्रमुख" भन्नाले पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाको नगर प्रमुख सम्झनु पर्छ।

ख) "उप प्रमुख" भन्नाले पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाको नगर उप प्रमुख सम्झनु पर्छ।

ग) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले नगरकार्यपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ।

घ) "नगरपालिका" भन्नाले पथरीशनिश्चरे नगरपालिका सम्झनु पर्छ।

ङ) "अस्पताल" भन्नाले पथरीशनिश्चरे नगरपालिका भित्र रहेका २५ शैया सम्मको नगर अस्पताललाई सम्झनु पर्छ।

च) "समिति" भन्नाले पथरीशनिश्चरे नगर अस्पताल ऐन, २०७७ बमोजिम गठित नगर अस्पताल व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ।

छ) "रेखदेख समिति" भन्नाले अस्पतालको आन्तरिक व्यवस्थापनमा सहयोगका लागी गठित समिती सम्झनु पर्दछ।

ज) "अध्यक्ष" भन्नाले समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्छ।

झ) "पदाधिकारी" भन्नाले समितिका अध्यक्ष लगायतका व्यक्ति वा पदाधिकारी सम्झनु पर्छ।

४. छाप: समितिको नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको चिन्ह र छाप हुनेछ।

परिच्छेद- २
उद्देश्य

५. नगर अस्पताल व्यवस्थापन तथा सञ्चालनको उद्देश्यहरू:

- क) स्वास्थ्य सेवालाई जनताको आधारभूत अधिकारको रूपमा स्थापति गर्ने ।
- ख) उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम परिचालन गरी छिटो र प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवा जनतालाई उपलब्ध गराउने ।
- ग) जनताको आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सरल, सुलभ र पुहँचयोग्य बनाउने ।

परिच्छेद-३
समितिको पदावधि

६. समितिको पदावधि: पथरीशनिश्चरे नगरपालिका स्वास्थ्य ऐन, २०७७ बमोजिम गठित समितीको पदावधि देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- क) समिति प्रमुखको पदावधि निजको पद बहाल रहेसम्म रहेन छ ।
- ख) प्रमुखले मनोनित गरेको सदस्यको पदावधि २ वर्षको हुने छ ।
- ग) सदस्य सचिवको पदावधि सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको हैसियतमा रहेसम्म कायम रहने छ ।

परिच्छेद- ४

बैठक सम्बन्धी व्यवस्था

६. बैठक सम्बन्धी व्यवस्था:

- क) समितिको बैठक अध्यक्षताको आदेशमा सदस्य सचिवले बोलाउने छ ।
- ख) समितिको बैठक सामान्यतया तीन महिनाको एक पटक वा आवश्यकता बमोजिम बस्नेछ ।

परिच्छेद- ५

समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

६. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार:

- क) संघीय, प्रदेश तथा नगरपालिकाले बनाएको ऐन, नियम तथा निर्देशिका अनुसार अस्पताल सञ्चालन गर्ने गराउने ।
- ख) नगर अस्पताल सञ्चालन गर्न आवश्यक नीती याजना बनाई कार्यन्वयन गर्ने गराउने ।
- ग) नगर अस्पतालको प्रतिवेदनको समीक्षा गर्ने, सुझाव दिने तथा संस्थाको आवश्यक योजना तर्जुमा गरि कार्यन्वयन गर्ने गराउने ।
- घ) नगर अस्पताललाई आवश्यक निर्देशन दिने ।

- ड) नगर अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरी दण्ड र पुरस्कारको नीति अबलम्बन गर्ने गराउन लगाउने ।
- च) नगर अस्पतालमा कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्न नगर भित्र रहेका नगर अस्पतालको स्वीकृत दरबन्दीको समान पदमा सरुवा गर्न, काजमा खटाउन नगरपालिकामा सिफारिश गर्ने ।
- छ) नगरपालिका भित्र सञ्चालित स्वास्थ्य सेवा दिई रहेका अन्य कुनै पनि प्रकारको स्वास्थ्य संस्थाको सञ्चालन, दर्ता, नविकरण, अनुगमन, सुपरीवेक्षण तथा समन्वय आदि नियमानुसार गर्ने ।
- ज) जनमुखि आधारभूत स्वास्थ्य योजना पुर्याउन वडा स्वास्थ्य योजना तयार पार्ने, योजना बनाउँदा भूगोल, अल्पसंख्यक, आदिवासी, ज्येष्ठ नागरिक, विपन्न वर्ग, अपांग, बालबालिका, किशोर किशोरी, महिला समूहलाई मध्यनजर राख्नु पर्नेछ ।
- झ) स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक संरचना तथा मर्मत संभारको व्यवस्थापन गर्ने ।
- ञ) स्वास्थ्य संस्थाबाट दिईने सेवाको लक्ष्य अनुसार प्रगति भए नभएको अनुगमन गर्ने ।

परिच्छेद- ६

बैठकको बैठक र गणपूरक संख्या

९. समितिको बैठक र गणपूरक संख्या:

- (१) महिनाको एक पटक समितिको बैठक बसाल्नु पर्नेछ । आवश्यकता भएमा जुनसुकै अवस्थामा पनि बैठक बस्न सक्नेछे ।
- (२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा चौबीस घण्टा अगावै समितिको सदस्य-सचिवले बैठकमा छलफल हुने विषय सहितको सूचना सबै सदस्यहरूलाई दिनु पर्नेछ ।
- (४) समितिको कूल सदस्य सङ्ख्याको कम्तीमा एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा समितिका प्रचलित मर्यादाक्रम अनुसार माथिल्लो मर्यादाक्रमको सदस्यले गर्नेछ ।
- (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (७) समितिको निर्णय अध्यक्ष र सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

परिच्छेद- ७

समितिका पदाधिकारीहरूका काम र कर्तव्य।

१०. समितिका पदाधिकारीहरूका काम र कर्तव्य अधिकार:

क) अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- समितीको बैठक बोलाउन सदस्य सदस्य सचिवलाई निर्देशन दिने।
- नगर अस्पतालको दैनिक कार्यको रेखदेख गर्न निर्देशन दिने।
- समितीका अन्य पदाधिकारीहरूलाई जिम्मेवारी तोकी काममा लगाउने ।
- समितीले तोकेको अन्य कार्य गर्ने गराउने ।

ख) उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- अध्यक्षको अनुपस्थितीमा अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्ने।

ग) सदस्य सचिवको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- अध्यक्षको निर्देशनमा समितीको बैठक बोलाउने।
- प्रतिवेदन पेश गर्ने र समितीको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने गराउने।
- अस्पतालको प्रशासन प्रमुखको जिम्मेवारी बहन गर्ने ।
- नगरकार्य पालिका र समितीको निर्णय कार्यन्वयन गर्ने ।

घ) सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- बैठकमा सहभागी हुने ।
- समिती तथा अध्यक्षले तोकिएको बमोजिमको कार्य गर्ने गराउने।
- नगर अस्पतालको सञ्चालन गर्न जनसहभागिता जट्टाउन सहयोग गर्ने।

परिच्छेद- ८

समितिको कोष

११. समितिको कोष:(१) समितिको नाममा एउटा छुट्टै कोष रहनेछ र सो कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछ:-

- (क) नगरपालिकाबाट अस्पतालकालागी बिनियोजित रकम,
- (ख) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र प्राप्त रकम,
- (ग) समितिले प्रदान गरेको सेवा तथा सुविधा बापत प्राप्त रकम,
- (घ) स्वदेशी व्यक्ति, संघ, संस्था वा निकायबाट प्राप्त रकम,
- (ङ) विदेशी सरकार, संघ, संस्थावा व्यक्तिबाट अनुदान वा ऋण स्वरुप प्राप्त रकम,
- (च) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(२) समितिले उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिमको कुनै रकम प्राप्त गर्नु अघि प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

- (३) समितिको तर्फबाट गरिने सम्पूर्ण खर्च उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।
- (४) समितिको कोषमा रहेको रकम नेपाल भित्रको कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।
- (५) कोषको सञ्चालन समितीले निर्णयगरे बमोजिम हुनेछ ।
- (६) संस्थाको आर्थिक कारोबार बैंक मार्फतबाट मात्र गरिने छ ।
- (७) सदस्य सचिवले आर्थिक आय-व्ययको विवरण चुस्त दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।
- (८) प्रत्येक वर्ष आन्तरिक लेखा परिक्षण गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद ९ लेखा परिक्षण

१२. लेखा र लेखा परीक्षण: (१) समितिको आयव्ययको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको ढाँचा बमोजिम राखिनेछ ।
- (२) समितिको आन्तरिक लेखापरीक्षण कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले गर्नेछ ।
 - (३) समितिको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षक वा निजले तोकेको लेखापरीक्षकबाट हुनेछ ।
 - (४) कार्यपालिकाले चाहेमा समितिको आय-व्ययको लेखा, नगदी, जिन्सी वा अन्य कागजात जुनसुकै बखत जाँचन वा जाँचन लगाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद १० रेखदेख तथा संरक्षण समिती

१३. समितीको गठन: नगर अस्पताल व्यवस्थापन समितीलाई अस्पताल व्यवस्थापन तथा संचालनमा प्रत्यक्ष सहयोग पुर्याउन नगर अस्पताल व्यवस्थापन समितीले देहाय बमोजिमको १ रेखदेख तथा संरक्षण समितीको गठन गर्नेछ ।
क. अस्पताल निर्माण तथा संचालनकालागी जग्गा खोजबिन समिती वा जग्गा दाताहरू मध्येबाट	१ जना - अध्यक्ष
ख. स्थानिय समाजसेवी मध्येबाट	१ जना - सदस्य
ग. स्थास्थ्य शाखाको कर्मचारी	१ जना - सदस्य सचिव
- घ. समितीको कार्यकाल ३ वर्षको हुँनेछ ।
- ड. सदस्य सचिवको पदावधि सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको हैसियतमा रहेसम्म कायम रहने छ ।

(च) यो कार्यविधी पारित हुँनु अगाडी बनेको समिती यसै कार्यविधी अन्तगर बनेको समिती सरह मानिने छ ।

१४. समितिको काम कर्तव्य र अधिकार:

१. नगरपालिकाले बनाएको ऐन, नियम तथा निर्देशिका अनुसार अस्पताल ब्यवस्थापन तथा सञ्चालनमा प्रत्यक्ष सहयोग गर्ने ।
२. नगर अस्पतालको भौतिक संरचना, मेशिनरी यन्त्र, औषधी, सेवा बितरणमा सहयोग, ब्यवस्थापन लगायत तिनीहरूको रेखदेख र संरक्षण गर्ने ।
३. अस्पतालको आन्तरिक ब्यवस्थापनमा तत्काल आवश्यक सेवा तथा बस्तुहरूको बितरणका सम्बन्धमा नगर अस्पताल ब्यवस्थापन समितीलाई जानकारी गराई उक्त सेवा तथा बस्तुहरूको तत्काल आपुर्तिको माग गर्ने ।
४. अस्पताल बिस्तारकालागी आवश्यक पर्नसक्ने जग्गाको पहिचानगारि जग्गा दाताहरूको खोजी तथा जग्गा ब्यवस्थापन सम्बन्धि आवश्यक सबै कार्य गर्ने र सो को सिफारिस नगर अस्पताल ब्यवस्थापन समितीमा गर्ने ।
५. अस्पतालमा दैनिक आवश्यक सेवा तथा बस्तुहरूको तत्काल ब्यवस्थापन गर्न आवश्यकता देखिए अस्पतालको कोषबाट खर्च हुँनेगरि रु.५०,०००/(पचासहजार) रेखदेख समितीको निर्णयबाट खरिद गर्न सक्नेछ । तर यसरी गरिएको खर्चको अनुमोदन अस्पताल ब्यवस्थापन समितीको पछि बस्ने बैठकबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१५. समितीको बैठक:

- (१) समितीको बैठक महिनाको एक पटक बस्नु पर्नेछ । आवश्यकता भएमा जुनसुकै अवस्थामा पनि बैठक बस्न सक्नेछे ।
- (२) समितिको बैठक अस्पतालको हाता भित्र बस्नु पर्नेछ ।
- (३) समितिको कूल सदस्य सङ्ख्याको कम्तिमा एकाउन्न प्रतिशत सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले र निजको अनुपस्थितिमा समितिका प्रचलित मर्यादाक्रम अनुसार माथिल्लो मर्यादाक्रमको सदस्यले गर्नेछ ।
- (५) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (६) समितिको निर्णय अध्यक्ष र सदस्य-सचिवले प्रमाणित गरी राखेछ ।

परिच्छेद १०

कर्मचारी व्यवस्थापन

१६. कर्मचारी व्यवस्थापन:

- क) नगर अस्पतालमा हाल कार्यरत कर्मचारी स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ बमोजिम नै हाललाई कार्यरत रहेको मानिने छ।
- ख) उपदफा क) बमोजिम कार्यरत कर्मचारीहरू नेपाल सरकारले गरेका निर्देशन र कर्मचारी समायोजन ऐन अनुसार हुने गरी व्यवस्था हुनेछ।
- ग) नगर अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीको सेवा, शर्त र सुबिधा नगरपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ।
- घ) प्रचलित कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक नगरपालिका भित्र नगर अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई समान पदमा काजमा खटाउन तथा सरुवा गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद- ११

बचाउ

१७. बचाउ:

- क) यस कार्यविधिमा लेखिए बाहेकको व्यवस्था बाहेक स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा पथरीशिनश्चरे नगर स्वास्थ्य ऐन, २०७७ ले तोके बमोजिम हुनेछ।
- ख) पथरीशिनश्चरे नगरपालिकाका क्षेत्रभित्र रहेका अन्य स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालहरू यसै कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन भएको मानिनेछ।
- ग) यो कार्यविधि लागू हुनु पूर्व यस न.पा. भित्र कृयाशिल रहेका स्वास्थ्य संस्था वा अस्पतालहरू यसै कार्यविधि बमोजिम सञ्चालन रहेको मानिनेछ।

१८. अधिकार प्रत्यायोजन: समितिले आफूलाई प्राप्त अधिकारहरू मध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार अध्यक्ष, सदस्य, सदस्य-सचिव वा समितिको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

१९. निर्देशिका बनाउने अधिकार: (१) यस कार्यविधि कार्यान्वयनको लागि समितिले आवश्यक निर्देशिका बनाउन सक्नेछ।

आज्ञाले

लक्ष्मी प्रसाद खरेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत